

Ohje harvennushakkuihin ja niihin rinnastettaviin toimiin NATURA 2000 -alueen läheisyydessä

Natura 2000 -alueita koskevat luonnonsuojelulain säännökset

Luonnonsuojelulain 34 § mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Natura 2000 -alueen ulkopuolisilla metsätaloustoimilla voi olla Natura 2000 -alueelle ulottuvia vaikutuksia, jotka heikentävät alueen luonnonarvoja. Metsätaloustoimet voivat aiheuttaa muutoksia alueen valo-, lämpötila- ja kosteusoloihin ja vaikuttaa sitä kautta alueella esiintyviin eliöihin.

Tämä ohje lähetetään kaikille niille, jotka ovat metsänkäyttöilmoituksessa ilmoittaneet tekevänsä seuraavia metsänhoitotoimia Natura 2000 -alueen läheisyydessä:

- ensiharvennus
- harvennushakkuu
- hyönteistuhoalue: kasvatushakkuu
- kasvatushakkuu, paperi-ilmoitus
- muu metsätuho, kasvatushakkuu
- myrskytuho, kasvatushakkuu
- poimintaluontoinen kasvatushakkuu

Tämä ohje koskee sitä, miten edellä mainitut toimet tulee suunnitella Natura 2000 -alueen läheisyydessä. Jos metsänkäytössä huomioidaan tämä ohje, arvioidaan että toimenpiteistä ei aiheudu luonnonsuojelulain 34 §:n heikentämiskiellon vastaisia vaikutuksia. Jos ohjeen noudattaminen ei ole mahdollista, metsänkäyttöilmoituksen laatijan tulee olla yhteydessä Lupa- ja valvontavirastoon sopivien toimintatapojen varmistamiseksi 30 vuorokautta ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

Suoraan Natura-alueelle kohdistuvat metsänkäyttötoimet ja muut kuin yllä mainitut Natura-alueeseen rajoittuvat metsänkäyttötoimet arvioidaan aina tapauskohtaisesti Lupa- ja valvontavirastossa. Virasto pyytää niistä tarvittaessa lisätietoja.

Ohjeen ovat laatineet ELY-keskukset (1.1.2026 lähtien Lupa- ja valvontavirasto) yhteistyössä Suomen metsäkeskuksen kanssa vuonna 2023.

Ohjeistus harvennushakkuista ja rinnastettavista toimista Natura 2000 -alueiden läheisyydessä

Jotta Natura-alueen suojeluarvot eivät merkittävästi heikkene, tulee

- suunnitella ajourat huolellisesti: metsätaloustoimiin liittyvä liikkuminen alueella on suunniteltava siten, että ajourista ei synny haittaa Natura-alueen vesitaloudelle tai vesiekosysteemille. Huomioi esimerkiksi kosteat painanteet kiertämällä ne.
- olla sijoittamatta ajouraa Natura-alueen rajalle, jos Natura-alueella on pienilmaston muutokselle herkkiä luontotyyppejä.
- olla tekemättä Natura-alueen vesitalouteen vaikuttavia toimia, kuten maanmuokkausta tai vesitalouden järjestelyjä, Natura-alueen läheisyydessä.
- suunnitella lintujen suojeluun osoitettuihin Natura-alueisiin rajautuvat metsänkäyttötoimet niin, etteivät ne häiritse lintujen pesimärauhaa.

Jos kyseessä oleva Natura-alue suojelee vesiluontoa, on yleensä tarpeellista

- jättää vesirajasta alkaen vähintään puuston keskipituuden levyinen käsittelemätön suojavyöhyke, joka sitoo ravinteita, antaa varjostusta ja turvaa monimuotoisuutta. Tarvittavan suojavyöhykkeen leveys riippuu maan kaltevuudesta, maalajista ja kasvillisuudesta.

Lisäksi on suositeltavaa

- suunnitella tulevaisuuden metsänhoitotoimet vaihettumisvyöhykkeellä: Jo harvennusvaiheessa kannattaa suunnitella kuviolla tulevissa toimenpiteissä säilytettävät säästöpuuryhmät ja riistatiheiköt niin, että ne sijoittuvat Natura-alueeseen rajoittuvalle alueelle.
- jättää Natura-alueeseen rajautuvalla osalla hakkuukuviosta puusto tiheämmäksi.
- suosia lehtipuustoa Natura-alueeseen rajautuvalla alueella, erityisesti vesistöihin rajoittuvilla kuvioilla.
- huomioida metsäsertifikaattien ohjeistus metsän kestäväälle käsittelylle

Natura 2000 -alueita koskevat tiedot

Natura-alueen läheisyyteen sijoituvia metsänkäyttötoimien vaikutusta on arvioitava suhteessa kyseessä olevan kohteen suojeltaviin luonnonarvoihin. Natura-alueen suojeluperusteet ovat käytännössä alueella esiintyviä EU:n luonto- ja lintudirektiivin lajeja ja luontodirektiivin luontotyyppejä. Kunkin Natura-alueen suojeluperusteet on kirjattu kyseisen Natura-alueen tietolomakkeelle. [Natura-alueiden rajaukset ja niitä koskevat tietolomakkeet löytyvät Suomen ympäristökeskuksen karttapalvelusta.](#)

Natura 2000 -alueisiin rajautuvien alueiden suojelu

Jos maanomistaja haluaa omistamansa Natura 2000 -alueeseen rajautuvan alueen suojeluun, ja alue täyttää esimerkiksi [METSO-toimintaohjelman kriteerit](#) tai [HELMI-toimintaohjelman kriteerit](#), voi niiden suojelumahdollisuuksia tiedustella alueelliselta elinvoimakeskukselta.

Lisätietoja

Lupa- ja valvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita luonnonsuojelulain ja tämän ohjeen soveltamisessa.